

BUĞDAY

- Ülkemizin 35 milyon ton olan hububat üretiminin %56'sını buğday oluşturmaktadır.
- 2000 yılında Ülkemizin toplam tarım alanı 38.757 bin hektar, işlenen tarım alanı ise 37.817 bin hektar iken 2018 yılında tarım alanı 26.379 bin hektara, işlenen alan ise 23.200 bin hektara düşmüştür.
- Bu yıl üretimimizin %2,5 düşüşle 19 milyon ton olacağı tahmin edilmektedir.
- Ülkemizde buğday tüketimi 19 milyon ton, kişi başı tüketim ise 180-190 kg arasında değişmektedir.
- Dünya buğday üretiminin bu yıl %5 artışla 768 milyon ton olacağı beklenmektedir. ABD ve Çin dışındaki tüm ülkelerde üretim artışı beklenmektedir.
- 2018 yılı buğday ithalatı 5.781 bin ton, 2019 yılının ilk 8 ayındaki ithalat ise 5.457 bin tondur.
- 2018 yılı buğdaya dayalı mamul madde ihracımız 5.326 bin ton olup (un 3.309 bin ton, makarna 1.207 bin ton, bisküvi 468 bin ton, bulgur 262 bin ton, ırmik 80 bin ton) buğday karşılığı 7,4 milyon tondur.
- 2018 yılı ekmeklik buğday ithalatı 5.376 bin ton, 2019 yılı 8 aylık ekmeklik buğday ithalatı ise (geçen yılki 3.246 bin tona karşılık) 4.825 bin tondur (artış %49).
- 2018 yılı makarnalık buğday ithalatı 405 bin ton, 2019 yılı 8 aylık makarnalık buğday ithalatı ise (geçen yılki 364 bin tona karşılık) 632 bin tondur (artış % 74).
- 2019 yılının ilk 8 ayındaki ekmeklik buğday ithalatının %80'i, makarnalık buğday ithalatının %100'ü Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında gerçekleşmiş olup halen piyasada (ekmeklik + makarnalık) 1 - 2 milyon tonluk belge olduğu tahmin edilmektedir.
- TMO tarafından 01.05.2019 tarihinde Kırmızı/Beyaz Sert Ekmeklik Buğday fiyatı bir önceki yıla göre %29 artışla ton başına 1.350 TL olarak açıklanmıştır.
- TMO tarafından ekmeklik buğday satış fiyatı 20.10.2019'da No.2 sert yerli ve 12,5 protein ithal 1.450 TL/Ton, 13,5 protein 1.475 TL/Ton olarak açıklanmıştır.
- İç piyasa ekmeklik buğday fiyatları 1.400 – 1.450 TL/Ton, makarnalık buğday fiyatları ise 1.750 – 1.850 TL/Ton arasındadır.
- Bu dönem itibari ile Polatlı Ticaret Borsası kırmızı ekmeklik buğday fiyatı ton başına (kalitelere göre) 1.445-1.580 TL, Konya Ticaret Borsası 1.455-1.555 TL, Samsun ve Antalya limanlarında Rusya menşeli ithal buğday fiyatları ise ton başına 210-215 \$/Ton arasında değişmektedir. Makarnalık buğday fiyatı ise Kanada menşeli 330 – 340 \$/Tondur.

ARPA

- 2018 yılı itibari ile 7,1 milyon ton olarak gerçekleşen arpa üretiminin 2019 yılında 7,6 milyon ton olması beklenmektedir.
- Ülkemizde hububat üretimi içerisinde arpa üretiminin payı %22'dir.
- Ülkemizin arpa tüketimi ortalama yıllık 7-8 milyon tondur.
- 2018 yılı arpa ithalat miktarı 656 bin ton olarak gerçekleşmiş olup, 2019 yılının ilk 8 ayında (geçen yılki 505 bin tona karşılık) 154 bin ton ithalat yapılmıştır.
- İç piyasada ton başına 1.250-1.300 TL olarak değişen arpa fiyatları, Polatlı Ticaret Borsası'nda ortalama ton başına 1.220 -1.260 TL, Konya Ticaret Borsası'nda ortalama ton başına 1.220-1.280 TL olarak gerçekleşmiştir.
- İthal Rusya menşeli arpa fiyatları ton başına 190-205 \$/Ton arasında değişmektedir.
- TMO tarafından 01.05.2019 tarihinde açıklanan arpa fiyatı bir önceki yıla göre %33 artışla ton başına 1.100 TL olarak belirlenmiştir.
- TMO tarafından arpa satış fiyatı 20.10.2019'da 225 TL/Ton olarak açıklanmıştır.
- Dünya arpa üretiminin yeni sezonda bir önceki yıla göre %7 artışla 150 milyon ton olması beklenmektedir.

MISIR

- Ülkemizin mısır üretimi son 20 yılda %160 artmıştır.
- Hububat üretimimiz içerisinde mısırın payı %17'dir. Mısır hasatı Çukurova'da tamamlanmış olup ülkemiz genelindeki oranı ise %70'tir.
- 2018 yılı mısır üretimi 6 milyon ton olup, 2019 yılında da 6 milyon ton civarında üretim olması beklenmektedir.
- 2019 yılı mısır tüketiminin 6,5-7 milyon ton civarında olması beklenmektedir.
- 2018 yılında 2.123 bin ton olan mısır ithalatı (8 aylık ithalat 2.026 bin Ton), 2019 yılının ilk 8 ayında 2.779 bin ton olarak gerçekleşmiş olup (artış %37), bunun % 55'i Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamındadır.
- İç piyasada ortalama ton başına mısır fiyatı 1.120-1.165 TL/Ton arasındadır. İthal mısır fiyatı ise ton başına Rusya'dan 180-185 \$/Ton arasında, Romanya'dan ise 185 - 188 \$/Ton arasında değişmektedir.
- Dünya üretiminin düşmesi ve devir stoklarındaki azalma nedeniyle mısır fiyatlarında artış beklenebilir.
- TMO tarafından mısır alım fiyatı 09.08.2019 tarihinde (bir önceki yıla göre %21 artışla) 1.150 TL/Ton olarak açıklanmıştır.

BAKLİYAT

- Ülkemizde Güney Doğu Anadolu Bölgesinde iklime bağlı rekolte kayıplarından dolayı kırmızı mercimek üretiminde ciddi oranda düşüş beklenmektedir.
- Kırmızı mercimek hasadı tamamlanmış olup piyasa fiyatları 3.250 - 3.400 TL/Ton arasında değişmektedir. Bu fiyat TMO'nun açıkladığı 2.500 TL'nin üzerinde olduğu için TMO'ya ürün arzı olmamaktadır. Kırmızı mercimek ihracat fiyatı 750 -770 \$/Ton arasındadır.
- Bu yılki üretim miktarlarının Nohutta 650 bin Ton (geçen yıl 630 bin Ton), kırmızı mercimekte 310 bin Ton (geçen yıl 310 bin Ton), yeşil mercimekte 40 bin Ton (geçen yıl 43 bin Ton), kurufasulyede 210 bin Ton (geçen yıl 225 bin Ton) olması beklenmektedir.
- Yeşil mercimek fiyatları 2.600-2.850 TL/Ton arasındadır. TMO alım fiyatı 3.050 TL/Ton olmasına karşın TMO'ya az miktarda bir yönelme olmuştur.
- Nohutta piyasa fiyatları 2.750-2.950 TL/Ton arasındadır. TMO alım fiyatının 3.300 TL/Ton olması ürünün büyük bir çoğunlukla TMO'ya yönelmesine neden olmaktadır. Bu yıl TMO tarafından 150 bin Ton civarında nohut alınması beklenmektedir. Nohut ihracat fiyatı ise 9 mm nohut için 685 \$/Ton civarındadır.
- Üreticiler kırmızı ve yeşil mercimekte piyasa fiyatlarının yüksek olması sebebi ile ürününü sanayici ve tüccara satmaktadır.
- Nohut ve yeşil mercimekte az da olsa hasadın devam ettiği İç Anadolu Bölgesinde kararma, renk değişikliği ve hastalıktan etkilenme gibi ciddi kalite problemleri görülmektedir.
- Son 5 yıllık ortalama göre bakliyat tüketimimiz nohutta 400-450 bin Ton, yeşil mercimekte 45 bin Ton, kırmızı mercimekte 350-400 bin Ton, kuru fasulyede ise 250-270 bin Ton seviyesinde gerçekleşmektedir.
- Ülkemiz nohutta net ihracatçı, mercimek ve kuru fasulyede ise hem ihracatçı hem de ithalatçı konumundadır.

ÇELTİK

- 1999-2019 yılları arasında ülkemizin çeltik üretimi %187 artış göstermiştir.
- Ülkemizin çeltik üretimi 2018 yılında 940 bin ton olup 2019 yılında 975 bin ton olması beklenmektedir.
- Ülkemizin pirinç tüketimi ise 2018 yılında 780 bin ton olarak gerçekleşmiştir.
- Ülkemiz genelinde halen devam eden çeltik hasatı %90 seviyelerine ulaşmıştır.
- 2018 yılında 247 bin ton olan pirinç ithalatı, 2019 yılının ilk 8 ayında (geçen yılki 230 bin tona karşılık) 175 bin ton olarak gerçekleşmiştir.
- TMO tarafından 17.09.2019 tarihinde Osmaniye çeşidi 80 randımanlı çeltik fiyatı (2018 yılındaki 2.600 TL'lik fiyata %17,3 artış yapılarak) 3.050 TL/Ton olarak belirlenmiştir.
- Dünya çeltik üretimi ABD Tarım Bakanlığı verilerine göre 896 milyon ton seviyesindedir.
- Çeltik fiyatları iç piyasada ton başına 3.100 - 3.200 TL/Ton, pirinç (Osmaniye) fiyatı ise 5.600 – 5.700 TL/Ton arasında (kalitesine göre) değişmektedir.
- Dünyada, Asya ve Afrika'nın nüfusunun artması talep artışı yaratacağından, ilerleyen yıllarda çeltik üretiminin artacağı tahmin edilmektedir.

HAYVANCILIK

- Ülkemizde canlı hayvan sayıları 2014 yılından itibaren artış göstermektedir.
- Kırmızı et üretimi 2018 yılında 1.119 bin ton olarak gerçekleşmiş olup hayvan sayısı büyük baş 17.2 milyon, küçükbaş 46.1 milyon adettir.
- 14-18 Ekim 2019 tarihleri arasında canlı dana Karkas iç piyasa fiyatları 30,23 TL/Kg, ABD dana karkas 21,79 TL/Kg, AB dana karkas 22,96 TL/Kg, Kuzu karkas ise 41,46 TL/Kg'dır.
- İstanbul kıyma fiyatı 38,28 TL/Kg (+%2,7), kuşbaşı fiyatı 43,78 TL/Kg (+%6,4), Ankara kıyma fiyatı 37,04 TL/Kg (-%1,7), kuşbaşı fiyatı 42,16 TL/Kg (-%1,2)'dir.
- Kümes hayvanı sayımız son yıllarda artış göstermektedir. 2018 yılında 359.2 milyon adet olan hayvan sayımıza karşın 2.157 bin ton tavuk eti üretimi ve 19.644 bin ton yumurta üretimi gerçekleşmiştir.
- 2019 Eylül ayı sonu itibari ile yem fiyatları,
 - Etlik piliç yemi 2.075 TL/Ton (Geçen yıla göre +%7)
 - Yumurta yemi 1.700 TL/Ton (Geçen yıla göre +%8)
 - Süt yemi 1.400 TL/Ton (Geçen yıla göre +%7)
 - Besi yemi 1.300 TL/Ton (Geçen yıla göre +%4)
 - Yem hammaddesi olarak yemlik buğday 1.300 - 1.350 TL/Ton, soya 2.300 – 2.400 TL/Ton, soya küspesi 2.350 – 2.400 TL/Ton, seviyelerindedir.

EKONOMİK VERİLER

- Türkiye geneli 3.çeyrekte işsizlik %13,9'a yükseldi. İşsizlik oranı geçen yılın aynı dönemine göre %3,1 puan arttı.
- Genç nüfusta işsizlik oranı %7,2 puanlık artış ile %27,1'e yükseldi.
- Türkiye genelinde 3.çeyrekte işsizlik sayısı önceki yılın aynı dönemine göre 1 milyon 65 bin kişi artarak 4 milyon 596 bin kişi oldu.
- Gelen doğrudan yatırımlar Ocak – Ağustos döneminde 4.282 Milyon \$ (geçen yıl aynı dönemde 3.859 Milyon \$), Giden doğrudan yatırımlar ise 2.417 Milyon \$ (geçen yıl 2.808 Milyon \$) olmuştur.
- Havalı yolcu sayısı Ocak – Eylül döneminde 161.3 milyon kişi olmuştur.(geçen yıl aynı dönemde 164,3 kişi olmuştur.)
- Ağustos ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat birim değeri endeksi %3,6, ithalat birim değeri endeksi %5,2 azaldı Aynı dönemde ihracat miktar endeksi %5,3, ithalat miktar endeksi %7 arttı.
- Eylül ayında hazine nakit dengesi 21,6 milyar TL açık verdi. Gelirler bir önceki yılın aynı ayına göre %5 azalarak 58,9 milyar TL harcamalar %14,2 artarak 80,5 milyar TL oldu. Bu dönemde faiz dışı açık 10,6 milyar TL oldu. Böylece Ocak-Eylül döneminde Hazine nakit açığı 89,8 milyar TL seviyesinde gerçekleşti.
- Ağustos ayında cari işlemler fazlası, bir önceki yılın aynı ayına göre 554 milyon \$ artarak 2,6 milyar \$ oldu. Böylece, on iki aylık cari işlemler fazlası 5,1 milyar \$'a yükseldi.
- ABD ile Çin arasındaki ticaret müzakereleri yeniden başladı. ABD Başkanı Donald Trump, Çin ile görüşmelerin çok iyi gittiğini ifade ederek görüşmelerin olumlu sonuç verebileceğine işaret etti.
- Euro Alanı'nda Ekim ayında yatırımcı güvenini gösteren Sentix Endeksi, bir önceki aya göre 5,7 puan gerileyerek -16,8 değerini aldı.
- Almanya'da Ağustos ayında sanayi üretimi, bir önceki aya göre %0,3 ile beklentilerin üzerinde arttı.
- Almanya'da Ağustos ayında fabrika siparişleri, bir önceki aya göre %0,6 azaldı.
- İngiltere'de Ağustos ayında imalat üretimi, bir önceki aya göre %0,7, sanayi üretimi %0,6 geriledi.
- Uluslararası derecelendirme kuruluşu Fitch, Türkiye ekonomisinin ikinci çeyrekte beklentilerin üzerinde büyüme göstermesiyle 2019 yılı büyüme beklentisini -%1,1'den -%0,3'e yükseltti.
- Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), küresel ticarete ilişkin büyüme tahminlerini 2019 yılı için %1,2, 2020 için ise %2,7 olarak aşağı yönü revize etti.
- Fed politika faizini beklentilere paralel olarak 25 baz puanı indirdi.
- Ülkemiz 190 ülkeye 1.780'den fazla tarımsal ürün ihracatı gerçekleştirmektedir.
- Ülkemiz fındık, kayısı, incir, kuru üzüm gibi ürünlerin ihracatında 1. Sıradadır.
- Ülkemiz Dünya un ihracatında 3,3 milyon ton ile 1.makama ihracatında 1,2 milyon ton ile 2. Sıradadır.

POLATLI TİCARET BORSASI VERİLERİ (22.10 - 30.10 2019)

- **Buğday** işlem hacmi miktarı 10.285.650 Kg, işlem hacmi tutarı 15.732.080,20 TL, işlem adedi 670, en düşük fiyat Kg başına 1.000 TL, en yüksek fiyat 1,760 TL'dir.
- **Arpa** işlem hacmi miktarı 581.660 Kg, işlem hacmi tutarı 722.565,48 TL, işlem adedi 58, en düşük fiyat Kg başına 1.050 TL, en yüksek fiyat Kg başına 1,300 TL'dir.
- **Yulaf** işlem hacmi miktarı 140.210 Kg, işlem hacmi tutarı 206.240,64 TL, işlem adedi 12, en düşük fiyat Kg başına 1.300 TL, Kg başına en yüksek fiyat 1,582 TL'dir.
- **Mısır** işlem hacmi miktarı 1.280.310 Kg, işlem hacmi tutarı 1.326.117,82 TL, işlem adedi 46 en düşük fiyat Kg başına 0,870 TL, Kg başına en yüksek fiyat 1.150 TL'dir.

KAYNAK :

TOBB Haftalık Ekonomi Bülteni
Polatlı Ticaret Borsası Verileri
İK Tarım Üssü Piyasa Analiz Bülteni